

Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2017

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lautakuntien selvitys arviointikertomuksesta vuodelta 2017

VD/44/00.03.00.00/2018

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.9.2018 § 8

Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 5

Ympäristölautakunta 12.9.2018 § 6

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2017 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.5.2018 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 18.6.2018 lähettää valtuuston päätöksen toimialoille toimenpiteitä varten. Tarkastuslautakunta pyytää toimialoja ja eräitä tulosalueita antamaan selvityksensä arviointikertomuksen tiivistelmäkohtiin, sisältökohtiin ja suosituksiin 28.9.2018 mennessä.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa koskevat tiivistelmän kohdat 1,2,5,7:

Kohta 1. Valtuustokaudelle asetettiin 21 strategista päämäärää ja näille 54 mittaria. Päämäärien mittareista toteutui kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan täysin tai osittain 46 kappaletta (85 prosenttia) ja kokonaan toteumatta jäi kahdeksan mittaria (15 prosenttia). Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2014–2017 yhteensä 113. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 90 prosenttia.

Haasteellisimmiksi osoittautuivat työllisyyden parantamiseen liittyvät päämäärät ja tavoitteet. Lisäksi henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä on edelleen tehtävää.

Toimialan vastaus:

Useita toimialoja ja/tai tulosalueita koskevien tavoitteiden seuranta ja arviointi sekä niihin vaikuttaminen on haasteellisinta. Sairauspoissaolot mittarina on hyvä esimerkki liian yleispätevästä tavoitteenasettelusta. Kokonaistulokseen vaikuttavia tekijöitä on liian paljon, eikä niistä kaikki ole kaupungin vaikutusmahdollisuuksien piirissä. Yksittäiset väistämättömät pitkäaikaissairaustapaukset muuttavat tulokset totaalisesti, jolloin esim. positiiviset tulokset lyhytaikaisten poissaolojen vähentämisessä eivät tule esille. Tavoitteiksi ja mittareiksi tulisi mieluiten valita työntekijöiden hyvinvointia ja terveyttä edistäviä yksilöllisempiä toimenpiteitä.

Kohta 2. Vantaan vuosien 2013–2017 sitovien tavoitteiden tutkimuksessa havaittiin, että sellaisia tavoitteita, joilla olisi huono yhteys strategiaan, löydettiin vain vähän. Myös mittarin tuottaman informaation relevanttius eli se, onko mittarin tuottama informaatio oleellista esimerkiksi päätöksenteon kannalta, oli hyvällä tasolla. Sen

sijaan reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkastellen huonon luotettavuuden sai yli viidennes mittareista.

Toimialan vastaus:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on samaa mieltä mittareiden luotettavuudesta ja luotettavuudesta. Mittarityöskentelyä on kehitettävä edelleen. Ongelmana joskus on, että laatumittareille on vaikea löytää sellaisia arvoja, joiden seuraaminen olisi mahdollista tai että ne vaativat useita mittareita, jotta sisällöllinen tavoite toteutuisi. Mittareiden laatimiseen voisi myös kouluttaa.

Kohta 5. Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tarkoituksena on rahoittaa alueiden kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista niin uusilla alueilla kuin vanhojen keskustojen uudistamista. Vuonna 2017 rahaston käyttötalousmenot olivat 1,1 miljoonaa euroa ja investointimenot 2,1 miljoonaa euroa.

Toimialan vastaus:

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastoa käytetään harkiten ja suunnitelmallisesti. Investoinnit ja käyttötalous perustuvat vuosisuunnitelmiin. Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018-2021 kohdistuvat Kivistöön, Vehkalaan, Aviapolikseen, Tikkurilan, Myyrmäen, Martinlaakson ja Koivukylän kehittämiseen.

Kohta 7. Kaupungissa tehdään vuosittain suuri määrä erilaisia arviointeja niin kaupungin kuin toimintayksikköjen tasolla. Arviointitietoa tuotetaan monipuolisesti ja useista näkökulmista ja sen tehokas hyödyntäminen ja tiedon saatavuus tulee varmistaa.

Toimialan vastaus:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala pyrkii aktiivisesti tiedottamaan alkavista ja käynnissä olevista hankkeista ja levittämään tietoa kaikista tehdyistä arvioinneista.

Vantaan kaupunki teetti vuonna 2015 tilakeskuksen rakennuttamisprosessien arviointitutkimuksen, jonka käytännön toteutuksesta vastasi Innolink Research Oy. Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida tilakeskuksen rakennuttamisprojekteja mm. laadunhallinnan ja aikataulutuksen näkökulmista. Samalla kartoitettiin vastaajien mielikuvia Vantaan kaupungin tilakeskusta suhteessa muihin rakennuttajiin. Vastaukset perustuivat yli 20 viimeisen viiden vuoden aikana toteutettuun uudisrakennus- ja korjaushankkeeseen. Tulokset käsiteltiin yksityiskohtaisesti tilakeskuksen tulosalueella ja yleisemmin useissa eri foorumeissa ja mediassa. Hankkeiden määrä on kasvussa ja siten vastaava arviointia on tarkoituksenmukaista jatkaa myös edellisen arviointikerran jälkeen valmistuneissa ja tulevista hankkeista. Sisäilmakorjaushankkeiden onnistumista on arvioitu asiakaspalautteen perusteella vuodesta 2014 alkaen. Palautetietoa käsitellään sisäilma-asioita käsittelevissä foorumeissa ja kokemuksia hyödynnetään vastaavien kohteiden ongelmanratkaisussa.

Asiakaspalautteelle on annettu tavoitearvot ja tuloksista raportoidaan vuosikatsauksen yhteydessä.

1.4 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2017 tavoitteiden toteutumisesta Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan vastaukset on esitetty kunkin toimialaa koskevan sitovan tavoitteet kohdalla seuraavasti:

Sitova tavoite 5.1: Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa.

Arviointikertomus:

Raportoinnissa todetaan, että verrattaessa vuosien 2015 ja 2016 kasvihuonekaasupäästöjä Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2016 neljä prosenttia vuodesta 2015. Vuoden 2017 tietoja ei raportoinnin mukaan ollut käytettävissä. Tavoite oli asetettu vuodelle 2017 ja koska vertailutietoa Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä vuosien 2016 ja 2017 vuosien välillä ei ole saatavissa tavoitetta ei voida arvioida.

Toimialan vastaus:

Kasvihuonekaasupäästöt edelliseltä vuodelta on saatu vaihtelevasti. HSY toimittaa raportit Vantaalle ja vuoden 2017 tiedot tulivat poikkeuksellisen myöhään. Jatkossakin ne saadaan yleensä vasta huhti-toukokuussa, jolloin ne eivät välttämättä ehdi tilinpäätökseen. Tavoitevuosi voidaan tarvittaessa muuttaa edelliseen vuoteen, jos se halutaan edelleen pitää.

Sitova tavoite 5.2: Joukkoliikenteen käyttäjämäärä kasvaa 2 % vuodessa.

Arviointikertomus:

Raportoinnissa todetaan lähijunaliikenteen nousijamäärän kasvaneen 4 prosenttia vuoden 2016 tasosta. Bussiliikenteen nousijamäärä ei ole tiedossa. Koska vain toisesta mittarista on tietoa, tavoite toteutui vain osittain ja toista osaa (bussiliikenteen nousijamäärät) ei voi arvioida.

Toimialan vastaus:

Kaupungilla ilmenee haasteita saada HSL:ltä tietoja oman raportointimme aikataulussa, koska HSL pystyy vahvistamaan edellisvuoden käyttäjämäärät vasta myöhään syksyllä. Jatkossa tämän asian uskotaan korjautuvan HSL:n omien järjestelmien kehittymisen myötä. Tällöin kaupunki voisi saada tietoonsa edellisvuoden matkustajamäärät jo alkukevään aikana.

Sitova tavoite 8.1: Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Arviointikertomus:

Tavoite kuuluu strategiseen päämäärään 8. - Asuntorakentaminen on laadukasta ja

kohtuuhintaista. Mittari ei vastaa strategiseen päämäärään ja myöskään asuntojen laadusta ei ole otettu mittariin mainintaa.

Raportoinnissa todetaan, että asuntoja valmistui Vantaalla yhteensä 3 290. Raportoinnissa on myös eritelty asuntoja talotyypeittäin, joten myös asuntotuotannon monipuolisuutta on tuotu esiin. Mittarissa ei mainita mitään laadusta tai kohtuuhintaisuudesta. Tavoite on tärkeä ja toteuttaa Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen asuntotuotanto-tavoitetta Vantaan osalta, mutta strategisessa päämäärässä mainitusta asuntojen laadusta ja kohtuuhintaisuudesta ei mittari anna tietoa.

Toimialan vastaus:

Kaupunki vastaa kaavoituksesta ja sopimuksista sekä kaavojen noudattamisesta.

Laatua, monipuolisuutta ja kohtuuhintaisuutta on haastava määritellä, vaikka yleisenä tavoitteena ne ovat tärkeitä. Mittaria on kehiteltävä.

Tavoitteen keskeinen sisältö on tuottaa riittävä määrä asuntoja. Määrä arvioidaan vuoden aikana toteutuneista rakennuksista. Laatumääreet laadukas ja monipuolinen on lisätty tavoitteeseen ilmaisemaan tahtotilaa. Laatu toteutuu, kun rakentaminen on kaavan mukaista. Monipuolinen asuntotuotanto toteutuu, kun asunnot vastaavat Vantaan asuntojen kysyntään ja ovat asunto-ohjelman mukaisia Vantaan asuntorakentaminen on ollut halvempaa kuin muilla pääkaupunkiseudun kunnilla ja tästä tavoitteesta on saatavilla tutkittua tietoa.

Sitova tavoite 8.2: Pientaloalueiden tiivistäminen maapoliittisten linjausten mukaisesti.

Arviointikertomus:

Mittarin ja tavoitteen yhteys on kuitenkin epäselvä.

Raportoinnissa todetaan kaavoituksella luodun 213 rakennuspaikka vuonna 2018.

Raportoinnissa olisi pitänyt selvemmin tuoda esiin, miten tavoite edistää pientaloalueiden tiivistämistä.

Toimialan vastaus:

Pientaloalueiden tiivistäminen toteutuu, kun samalle alueelle annetaan uusia rakennuspaikkoja. Uudet rakennuspaikat, uudet asemakaavat ja poikkeamispäätökset ovat keinoja.

Sivistystoimen selvitys tarkastuslautakunnan vuoden 2017 arviointikertomukseen

VD/44/00.03.00.00/2018

Opetuslautakunta 1.10.2018 § 7

Vapaa-ajan lautakunta 2.10.2018 § 7

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2017 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.5.2018 § 3 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 18.6.2018 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten. Sivistystoimelta on pyydetty selvitystä arviointikertomuksen tiivistelmäkohtia 1, 2 ja 7 koskien sekä toimialaa käsittelevistä arviointikertomuksen sisältökohdista ja suosituksista.

Toiminnan ja talouden tavoitteiden arviointi

Arviointikertomuksen tiivistelmäkohdassa 1 todetaan:

”Valtuustokaudelle asetettiin 21 strategista päämäärää ja näille 54 mittaria. Päämäärien mittareista toteutui kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan täysin tai osittain 46 kappaletta (85 prosenttia) ja kokonaan toteumatta jäi kahdeksan mittaria (15 prosenttia). Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2014–2017 yhteensä 113. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 90 prosenttia. Haasteellisimmiksi osoittautuivat työllisyyden parantamiseen liittyvät päämäärät ja tavoitteet. Lisäksi henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä on edelleen tehtävää.

Vuodelle 2017 valtuusto asetti 28 sitovaa tavoitetta. Tavoitteista kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan toteutui täysin 19, osittain kuusi, kaksi tavoitetta ei toteutunut lainkaan ja yhden tavoitteen osalta ei arviointia voinut tehdä. Tarkastuslautakunta arvioi 15 tavoitetta täysin toteutuneeksi, kuusi tavoitetta osittain toteutuneeksi, kaksi tavoitetta (13.2 ja 20.1) ei lautakunnan mielestä toteutunut lainkaan ja viiden tavoitteen (5.1, 9.2, 15.3, 17.1 ja 19.3) osalta ei arviointia voinut lautakunnan mielestä tehdä. Lautakunta kiinnitti huomiota erityisesti siihen, että mukana oli poikkeuksellisen paljon tavoitteita, joista tarvittavaa arviointitietoa ei arviointivuodelta 2017 ollut vielä saatavilla.”

Ei-toteutuneet strategisten päämäärien mittarit on listattu arviointikertomukseen painopistealueittain. Ei-toteutuneista mittareista kaksi on sellaisia, joihin sivistystoimi voi toimillaan suoraan vaikuttaa. Molemmat mittarit ovat ”muutosta toteutetaan johtamisen kautta” -painopisteen alla. Ensimmäinen mittareista on sairauspoissaoloprosentti, joka sivistystoimessa on laskenut vuoteen 2016 verrattuna. Sairauspoissaolojen vähentämiseen pyritään vaikuttamaan mm. työhyvinvointiasiantuntijoiden terveys- ja turvallisuuskäynneillä, joissa esimiehiä tuetaan aktiivisen välittämisen toimintatavan toteuttamisessa. Toinen mittari koskee työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia muutoksessa ja tämän mittarin kohdalla on vuoden 2016 Kunta10 -mittauksen perusteella tapahtunut hidasta kehitystä.

Sivistystoimessa yhteistoimintaan sekä muutosjohtamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota muutosten yhteydessä.

Sitovien tavoitteiden osalta arviointikertomuksessa todetaan: "Tarkastuslautakunta huomautti yhteensä 12 tavoitteen osalta tavoitteen toteuman raportoinnista, yhdeksän tavoitteen osalta tavoitteen mittaroinnista, 11 kertaa huomautus johtui jostain muusta syystä ja 11 tavoitteen osalta lautakunta totesi, että tavoitetta ei voinut arvioida. On huomattavaa, että joistain tavoitteista huomautettiin useammasta syystä, esimerkiksi sekä raportoinnista että mittaroinnista."

Sivistystoimelle annettiin huomautus neljää sitovaa tavoitetta koskien:

Sitova tavoite 9.2: Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä.		
Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Päivähoitopaikka järjestetään 2 viikossa, 1 viikossa kerhosta päivähoitoon ja äkillisessä tarpeessa jo seuraavana päivänä.	Tavoite toteutui täysin.	Raportoinnin perusteella ei voi päätellä toteutuiko tavoite täysin.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että "Raportoinnissa mainitaan tavoitteen toteutuneen täysin ja samalla mainitaan, että "ei asiakasreklamaatioita". Mainittu asiakasreklamaatioiden puuttuminen ei välttämättä kerro onko tavoite toteutunut. Jos on olemassa tilasto, jolla pystytään näyttämään, että kaikki päivähoitopaikkaa hakeneet saivat paikan tavoitteen mukaisissa aikarajoissa, voisi tavoitteen todeta toteutuneeksi tällaisen tilaston perusteella."

Toteamme, että edellä mainitun kaltaista tilastoa ei ole olemassa, joten varhaiskasvatus luottaa asiakkaiden antamiin palautteisiin. Esimerkiksi, mikäli varhaiskasvatuksessa olisi useita asiakkaita, joiden työllistymistä ei olisi voitu turvata joustavilla varhaiskasvatuspalveluilla niin uskomme, että olisimme saaneet tästä lukuisia asiakasreklamaatioita. Kiinnitämme jatkossa enemmän huomiota mittarien laatimiseen.

Sitova tavoite 13.1: Uusi oppimiskäsitys ja uudet pedagogiset toimintatavat käytäntöön.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
<p>Suurin osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus näkyy toimintojen suunnittelussa ja arvioinnissa.</p> <p>Jokaisesta toimintayksiköstä on osallistuttu tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen käytön koulutuksiin.</p> <p>Jokainen vantaalainen oppilas on osallistunut vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen.</p> <p>Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpaikkoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia yhteensä vähintään 4 kertaa vuodessa.</p> <p>Varian opiskelijoiden työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa vuodesta 2015 verrattuna 5 prosenttia.</p>	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain. Yhden mittarin osalta voidaan katsoa toteutuneen kokonaan, mutta muilta osin ei voi arvioida tiedon puutteen vuoksi tai koska raportointi ei kerro varsinaisesti tavoitteen toteutumisesta.

Tavoitetta 13.1 koskien ensimmäisenä asiana tarkastuslautakunta huomauttaa: "Toiminnallisen oppimisen mittarista raportoinnissa todetaan, että toiminnallinen oppiminen toteutuu esiopetuksen osalta ja varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa tavoitteen suuntaan. Raportoinnista ei käy ilmi, kuinka suuri osa toimintayksiköistä käytännössä toteuttaa toiminnallista oppimista eli onko mittarin tavoitetasoksi asetettu 'suurin osa' toteutunut."

Toteamme, että esiopetuksen opetussuunnitelma ja varhaiskasvatussuunnitelma ovat velvoittavia asiakirjoja, joita kaikki päiväkodit ovat sitoutuneet toteuttamaan. Varhaiskasvatuspäälliköt hyväksyvät jokaisen toimintayksikkönsä toimintasuunnitelman, johon on kirjattu, miten toiminnallinen oppiminen toteutuu. Kansallinen arviointikeskus KARVI tulee keräämään vuoden 2018 aikana arviointitietoa varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumisesta. Jatkossa Vantaa tulee saamaan myös ulkopuolisen arvioijan keräämään tietoa varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumisesta.

Toisena asiana tarkastuslautakunta huomauttaa, että "Tieto- ja viestintähenkilöstön koulutuksiin osallistujista todetaan raportoinnissa osallistujamäärä, mutta ei sitä osallistuttiinko näihin koulutuksiin jokaisesta toimintayksiköstä ja tavoite nimenomaan oli, että jokaisesta toimintayksiköstä osallistutaan kyseisiin koulutuksiin. Tämä mittarin toteutumista ei voi tällä tiedolla arvioida."

Toteamme, että vuonna 2017 on järjestetty yhteensä 31 tieto- ja viestintäteknologian käyttöä koskevaa koulutusta tai työpajaa, joiden tavoitteet ovat koskeneet työympäristöjä (esimerkiksi 0365-pilviympäristö, sovellukset, tabletin käyttö) ja pedagogiikkaa (varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukainen TVT:n

käyttö). Lisäksi 89 päiväkodissa on järjestetty gurupedagogipäivä, jossa päiväkodin henkilöstö on saanut vertaisopetusta tieto- ja viestintäteknologian pedagogiseen käyttöön. Koulutuksiin on osallistunut yhteensä 90 % toimintayksiköistä.

Kolmantena asiana tarkastuslautakunta huomauttaa: "Monialaiseen oppimiskokonaisuuteen osallistumisesta todetaan, että näitä oppimiskokonaisuuksia toteutetaan satunnaisesti, kun mittarin tavoitetaso oli, että jokainen vantaalainen oppilas osallistuu vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Raportointi on epämääräistä ja tämän mittarin toteutumista ei voi arvioida."

Toteamme, että toimintakertomuksessa esitetty raportointi kuvaa asian todellista tilaa: Kaikissa suomen- ja ruotsinkielisissä perusopetuksen kouluissa toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia, mutta niitä toteutetaan satunnaisesti. Sitova tavoite koostuu kaiken kaikkiaan viidestä mittarista ja olemme ottaneet sitovan tavoitteen kokonaisarviointissa huomioon sen, että tavoite saavutettiin vain osittain. Mittarin toteuman olisi voinut ilmaista selvemmin toteamalla, että kaikki Vantaalaiset oppilaat eivät osallistuneet vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Kiinnitämme jatkossa huomiota siihen, että asetetuista mittareista raportoidaan entistä selvemmin.

Neljäntenä asiana tarkastuslautakunta huomauttaa: "Työpaikalla tapahtuvan oppimisen osalta todetaan, että järjestelmä ei tuota luotettavaa tietoa suoritusten kertymästä, joten tämänkään mittarin toteutumista ei voi arvioida. Tavoitteelle on asetettu mittareita eri tulosalueille. Mittareiden tavoitetasot on määritelty epätäsmällisesti."

Toteamme, että Varian opiskelijoiden työpaikalla tapahtuvan oppimisen tavoite on otettu ammatillisen koulutuksen reformin valtakunnallisista tavoitteista. Varian käytössä vuonna 2017 olleesta opiskelijahallintaohjelmasta ei ennakkokäsityksestä poiketen voinutkaan erotella työpaikalla tapahtuvan oppimisen määrää. Variassa on otettu 1.8.2018 käyttöön uusi opiskelijahallintajärjestelmä Studentum. Uudesta järjestelmästä voidaan jatkossa raportoida työpaikalla tapahtuvan oppimisen ajallinen kesto kokonaisuudessaan.

Sitova tavoite 13.2: Toteutetaan koulutustakuuta

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että "Tavoite toteutui huonosti, koska tavoitteen toteutumisessa jäätiin huomattavasti tavoitetasosta. Keskeyttämisprosentti oli 17,1 tavoitellun 13 prosentin sijasta."

Alla on kuvattu syitä sille, miksi tavoite ei ole toteutunut ja mitä sen eteen aiotaan tehdä jatkossa.

Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen jatkokoulutukseen

Vuosina 2010–2017 jatkokoulutukseen sijoittuneiden perusopetuksen päättäneiden osuus on vaihdellut 98,4–99,5 % välillä. Vuonna 2017 oli tavallista enemmän (16) sellaisia nuoria, joiden perusopetuksen jälkeisestä sijoittumistilanteesta ei ollut tilastojen kokoamisvaiheessa tietoa. Nämä nuoret on laskettu mukaan koulutuksen ulkopuolelle

jääneiden määrään. Mikäli kyseiset nuoret ovatkin päässeet opiskelemaan, jatkokoulutukseen sijoittuneiden osuus on 99,4 %.

Kuitenkin, jotta koulutustakuuta voidaan toteuttaa tavoitteiden mukaisesti myös jatkossa, perusopetuksen oppilaanohjausta kehitetään lisäämällä oppilaanohjaajien resurssia, vahvistamalla rakenteita sekä työelämäpainotteista opiskelua. Kehittäminen aloitettiin syksyllä 2017, joten toiminta pääsee alkamaan täysipainoisesti syksyllä 2018.

Varian keskeyttämisprosentti

Kuten tarkastuslautakunta toteaa, ammatillisten opintojen keskeyttämisprosentin vähentämiseen liittyvä tavoite on osoittautunut haasteelliseksi.

Vuosi	Keskeyttämisprosentti
2017	17,1 %
2016	13,6 %
2015	14,5 %
2014	13 %
2013	12 %

Ammatillisen koulutuksen korkean keskeyttämisprosentin taustalla on seuraavia syitä:

- Kaikki perusopetuksen päättävät eivät ohjaudu yhteishaussa oikeille aloille, jolloin he eivät ole motivoituneita eivätkä kiinnity ryhmiin.
- Osalla opiskelijoilla on paljon puutteita osaamisessa ja arjen hallinnassa, mistä johtuen he eivät pysy mukana opetuksessa ja lopulta keskeyttävät.
- Jatkuvan haun kautta sisään otettujen joukossa on ollut aiempaa enemmän heikossa työmarkkina-asemassa olevia ja heikot opiskelevalmiudet omaavia opiskelijoita.
- Toimenpiteet, joita oppilaitoksessa on tehty kehittämisen vähentämiseksi eivät ole tehonneet.
- Varian opettajien huomio ja energia on mennyt odotettua enemmän ammatillisen koulutuksen reformiin ja vuosityöaikaan siirtymiseen liittyviin muutoksiin.

Variassa keskeyttämisen vähentämisen eteen tehtävää työtä tehostetaan edelleen vuonna 2018. Organisaatiouudistuksen myötä käydään läpi opetuksen toteuttamistavat ja opetuksen tukirakenteet.

Nuorisopalveluiden kanssa tehdään yhteistyötä. Keväällä 2018 Variaan palkattiin kolme erityisnuorisotyöntekijää, joiden tehtävänä on vähentää keskeyttämiä mm. edistämällä opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia, vahvistamalla oppilaitoksen yhteisöllisyyttä ja tukemalla kohdennetusti keskeyttämisvaarassa olevia nuoria.

Lisäksi perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämisen kautta pyritään vaikuttamaan myös ammatillisen koulutuksen keskeyttämisen vähenemiseen.

Sitova tavoite 17.1: Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen.		
Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Vantaa on kustannustehokkuudeltaan suurten kaupunki kärkijoukossa.	Tavoite toteutui täysin.	Tavoitetta ei voi arvioida.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että "Kaikki raportoidut vertailutiedot ovat vuodelta 2016. Tavoite oli kuitenkin asetettu vuodelle 2017, joten koska arviointivuodelta ei ole saatavissa kustannusvertailuja ei tavoitetta voi arvioida."

Tämän osalta toteamme, että kuntien välinen vertailu on mahdollista vasta tilinpäätösten valmistuttua. Kouluikkuna-vertailujen kustannustenkeruuohjeet noudattavat pienin poikkeamin Kuntien ja kuntayhtymien taloustilaston laskentaohjeita. Tilastokeskus kerää Kuntien ja kuntayhtymien taloustilaston tiedot tilivuotta seuraavan kesän alussa, joten tiedot eivät tästä syystä ole käytettävissä vielä tilinpäätöstä tehtäessä.

Kuntien organisaatorakenteet ja palvelujen tuottamistavat vaikuttavat siihen, miltä kustannukset tilinpäätöstiedoissa näyttävät. Kuntien ja kuntayhtymien taloustilastossa kustannuksia lasketaan tehtävittäin ja toiminnoittain, jolloin kuntien kustannustiedoista saadaan keskenään vertailukelpoisia. Tämä on oleellista tietojen reliabiliteetin näkökulmasta, johon arviointikertomuksen tiivistelmäkohdassa 1 viitataan. "Vantaa on kustannustehokkuudeltaan suurten kaupunkien kärkijoukossa" on tärkeä tavoite, vaikka se mittaamisen näkökulmasta istuu huonosti sitovaksi tavoitteeksi Vantaalla käytössä olevan arviointikehikon näkökulmasta. Toisaalta, valtuustokauden tavoitteena arviointia tehtäisiin vain kaksi kertaa valtuustokaudessa, mikä ei myöskään palvelisi, koska vuosien välillä voi olla hajontaa ja koska tietojen valmistumisen aikatauluongelma koskee myös valtuustokauden viimeistä vuotta.

Arviointitiedon tuottaminen ja hyödyntäminen

Arviointikertomuksen tiivistelmäkohdassa 7 todetaan: "Kaupungissa tehdään vuosittain suuri määrä erilaisia arviointeja niin kaupungin kuin toimintayksikköjen tasolla. Arviointitietoa tuotetaan monipuolisesti ja useista näkökulmista ja sen tehokas hyödyntäminen ja tiedon saatavuus tulee varmistaa."

Tarkastuslautakunta on tehnyt meta-arviointia toimialoille tehdyn tietopyynnön, saatujen vastausten luokittelun, analysoinnin ja arvioinnin avulla. Tarkastuskertomuksessa todetaan, että vastausten mukaan "yli puolet kaikista arvioinneista oli sivistystoimen toimialalta. Kun tuloksista poistetaan useaan kertaan mainitut arvioinnit, yhteismääräksi tulee 86, joista 45 tehtiin sivistystoimen toimialalla." Edelleen kertomuksessa todetaan, että "Sivistystoimi oli raportoinut eniten lakisääteisiä arviointeja ja ulkopuolisten tahojen, kuten kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI), opetushallituksen ja THL:n (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos) toteuttamia arviointeja. Esimerkkejä aihepiireistä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen puolelta ovat digioppimisen seuranta, työrauha ja turvallinen oppimisympäristö, oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpano, kouluterveyskysely, oppimistulosten arviointi, opetuksen laatuarviointi, johtajuusprofiilit (DISC), selvitys lapsi- ja

sukupuolivaikutuksista (varhaiskasvatus) sekä kehityksen ja oppimisen tuen linjausten arviointi.”

Sivistystoimessa yhdyimme tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että kaupunki tekee arviointeja monipuolisesti ja useista näkökulmista. Tarkastuslautakunta esittää suosituksessaan, että toimialat toimittaisivat jatkossa tarkastuslautakunnan tietoon kaupungissa suoritettavat arvioinnit. Sivistystoimi osaltaan sitoutuu toimittamaan tiedot tarkastuslautakunnalle, mutta toivoo tarkennusta siihen, halutaanko tiedot toimitettavan ajantasaisesti vai kootusti kerran vuodessa.

Lisäksi tarkastuskertomuksen suosituksessa korostetaan arviointitiedon tehokasta hyödyntämistä ja mahdollisuuksien mukaan avointa saatavuutta. Sivistystoimea koskevat lakisääteiset arvioinnit ja mittavat ulkopuolisten tahojen toteuttamat arvioinnit saavat näkyvyyttä vähintäänkin kansallisella tasolla ja tuloksia hyödynnetään sisäisesti sivistystoimen eri tulosalueilla. Lisäksi julkinen tiedottaminen Vantaan tuloksia koskien liittyy tämän tyyppiin arviointeihin. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että johtuen tulosalueiden välisestä yhteistyöstä ja sivistystoimen strategiaryhmän toiminnasta, strategia- ja arviointityötä koskeva tieto kulkee pääsääntöisesti hyvin toimialan sisällä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan selvitys kaupunginhallitukselle Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2017

VD/44/00.03.00.00/2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.9.2018 § 4

1. TOIMINNAN JA TALOUDEN ARVIOINTI

1.1 Valtuustokauden 2013-2017 strategian kokonaistarkastelu (s.8-13)

Tiivistelmä 1 (s.3)

Valtuustokaudelle asetettiin 21 strategista päämäärää ja näille 54 mittaria. Päämäärien mittareista toteutui kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan täysin tai osittain 46 kappaletta (85 prosenttia) ja kokonaan toteumatta jäi kahdeksan mittaria (15 prosenttia). Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2014–2017 yhteensä 113. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 90 prosenttia. Haasteellisimmiksi osoittautuivat työllisyyden parantamiseen liittyvät päämäärät ja tavoitteet. Lisäksi henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä on edelleen tehtävää.

Johtopäätökset (s. 13)

Vantaan strategiaprosessi noudatti aiemmilta valtuustokausilta tuttuja menetelmiä. Kaupunkistrategia pohjautuu virkamiesten ja luottamushenkilöiden tiiviiseen yhteistyöhön, Vantaan kaupungin strategia ulotetaan kaikille kaupunkiorganisaation tasoille niin, että kaikki toimialat, tulosalueet ja suurin osa tulosyksiköistä tekevät omat tulokorttinsa, joissa määritellään, miten kaupunkitasoiset tavoitteet puretaan oman toimialan, tulosalueen tai

tulosyksikön tavoitteiksi. Vantaan strategiamallia uudistettiin siten, että strategia laadittiin nyt koko valtuustokaudelle. Valtuustokauden 2013–2016 strategia hyväksyttiin kesäkuussa 2013 ja kuntalain muutosten johdosta päätti kaupunginvaltuusto kesäkuussa 2015 jatkaa strategian voimassaoloa vuoden 2017 loppuun asti. Samalla strategiaan tehtiin joitakin päivityksiä.

Koko valtuustokaudelle asetettiin 21 strategista päämäärää ja näille 54 mittaria. Päämäärien mittareista toteutui täysin tai osittain 46 kappaletta (85 prosenttia) ja kokonaan toteutumatta jäi kahdeksan mittaria (15 prosenttia). Haasteellisimmiksi osoittautuivat työllisyyden parantamiseen liittyvät mittarit, joista kolme jäi toteutumatta. Myöskään verotulojen kehitys ei valtuustokaudella toteutunut tavoitteeksi asetetulla tasolla, vaikka kaupungin taloustilanne kyllä kokonaisuutena kehittyi suotuisasti erityisesti valtuustokauden kahtena viimeisenä vuotena. Lisäksi henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä on edelleen parannettavaa. Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2014–2017 yhteensä 113. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 90 prosenttia. Haasteellisimmat vuositavoitteet liittyivät työllisyyden parantamiseen, henkilöstön sairauspoissaoloihin ja ammatillisten opintojen keskeyttämisen vähentämiseen.

Tarkastuslautakunta antoi valtuustokaudella huomautuksen yhteensä noin 33 prosenttiin tavoitteista. Huomautuksia tuli niin tavoitteiden raportointiin, mittarointiin tai siihen, että tavoite ei ollut arvioitavissa. Joka vuosi löytyi tavoitteita, joita ei voinut arvioida, koska tarvittavaa tietoa mittarin toteutumisesta ei ollut saatavilla.

Suosituksset (s.13):

Strategisten tavoitteiden raportointiin ja mittarointiin pitää edelleen kiinnittää huomiota. Erityisesti pitää tavoitetta asetettaessa varmistaa, että asetetun mittarin toteutumisesta on saatavilla raportointivaiheessa tieto, jotta tavoite voidaan arvioida.

Toimialan vastaus:

Valtuustokauden strategian tavoitteista sosiaali- ja terveystoimen raportointivastuulla olleet tavoitteet sijoituivat pääasiassa painopisteeseen palvelut uudistuvat. Kuten tarkastuslautakunta toteaa, tässä painopistealueessa ei yksikään tavoite jäänyt kokonaan toteutumatta. Toimiala on pyrkinyt asettamaan strategiset tavoitteet siten, että tavoitteen mittarit ovat raportoitavissa. Toimiala kiinnittää asiaan jatkossakin huomiota ja pyrkii kehittämään raportointiaan edelleen uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönoton myötä.

1.4 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden tavoitteiden toteutumisesta (1.2 ja 1.3 taulukot s. 14-16)

Tiivistelmä 1 (s.3)

Vuodelle 2017 valtuusto asetti 28 sitovaa tavoitetta. Tavoitteista kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan toteutui täysin 19, osittain kuusi, kaksi tavoitetta ei toteutunut lainkaan ja yhden tavoitteen osalta ei arviointia voinut tehdä. Tarkastuslautakunta arvioi 15 tavoitetta täysin toteutuneeksi, kuusi tavoitetta osittain toteutuneeksi, kaksi tavoitetta (13.2 ja 20.1) ei lautakunnan mielestä toteutunut lainkaan ja viiden tavoitteen (5.1, 9.2, 15.3, 17.1

ja 19.3) osalta ei arviointia voinut lautakunnan mielestä tehdä. Lautakunta kiinnitti huomiota erityisesti siihen, että mukana oli poikkeuksellisen paljon tavoitteita, joista tarvittavaa arviointitietoa ei arviointivuodelta 2017 ollut vielä saatavilla.

Tiivistelmä 2 (s.3)

Vantaan vuosien 2013–2017 sitovien tavoitteiden tutkimuksessa havaittiin, että sellaisia tavoitteita, joilla olisi huono yhteys strategiaan, löydettiin vain vähän. Myös mittarin tuottaman informaation relevanttius eli se, onko mittarin tuottama informaatio oleellista esimerkiksi päätöksenteon kannalta, oli hyvällä tasolla. Sen sijaan reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkastellen huonon luotettavuuden sai yli viidennes mittareista.

Suosituksukset (s.20)

Tarkastuslautakunnan on kuntalain mukaan arvioitava, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Toimintakertomus on osa tilinpäätöstä. Arviointikertomus käsitellään kuntalain mukaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Varainhoitovuodelle asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet tulee siis asettaa talousarviokauden mukaan, jotta niiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit voidaan osoittaa talousarviossa.

Vuoden 2017 osalta tarkastuslautakunta esittää, että tilinpäätöksen yhteydessä toteutumatta jääneet tavoitteet raportoidaan kaupunginhallituksen vastauksessa "vastaukset arviointikertomukseen 2017" syksyllä 2018. Suuri osa toteutumatta jääneistä tavoitteista oli tavoitteita, joita ei voitu arvioida tiedon puutteen vuoksi.

Tarkastuslautakunta palaa näihin tavoitteisiin arviointikertomuksensa 2018 yhteydessä.

Toimialan vastaus:

Tarkastuslautakunta huomauttaa vuoden 2017 sitovissa tavoitteissa kahdesta sosiaali- ja terveystoimea koskevasta tavoitteesta. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteeseen 15.3. " lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennaltaehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla", jonka toteutumista ei voitu asetetun tavoitteen avulla arvioida. Ongelma johtui asiakastietojärjestelmän tilastoinnin virheistä, josta on annettu selvitys myös kaupunkitarkastajalle.

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta huomauttaa myös sitovan tavoitteen 15.2. "nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona" mittaroinnista. Tavoite on valtakunnallinen ja vanhustenhuollon laatusuosituksen mukainen. Ylätason tavoitteen taustalla on kunnan velvollisuus toteuttaa iäkkään pitkäaikainen hoiva ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla palveluilla. Vantaalla vanhuspalveluja kehitetään asiakaslähtöisesti. Tavoitteena on tarjota laadukas, asiakkaan tarvetta vastaava palvelu.

3. META-ARVIOINTI (s.32)

Tiivistelmä 7 (s.3)

Kaupungissa tehdään vuosittain suuri määrä erilaisia arviointeja niin kaupungin kuin toimintayksikköjen tasolla. Arviointitietoa tuotetaan monipuolisesti ja useista näkökulmista ja sen tehokas hyödyntäminen ja tiedon saatavuus tulee varmistaa.

Johtopäätökset (s.35)

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella arviointeja on tehty monipuolisesti ja useista näkökulmista. Niitä on tehty niin kaupunkitasoisesti kuin toimintayksikkötasoisesti. Arviointeja osataan selvästi käyttää apuvälineenä sen selvittämiseksi, miten palvelutarpeisiin ja muihin vaatimuksiin on pystytty vastaamaan.

Suosituksukset (s.35)

Tarkastuslautakunta esittää, että toimialat toimittaisivat jatkossa tarkastuslautakunnan tietoon kaupungissa suoritettavat arvioinnit. Lisäksi tulisi varmistaa tuotettavan arviointitiedon tehokas hyödyntäminen ja mahdollisuuksien mukaan avoin saatavuus.

Toimialan vastaus:

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla tehdään päätösten vaikutusten ennakoarviointeja. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan päätöksentekoa on tehty vuonna 2017 seuraavat arvioinnit, jotka löytyvät lautakunnan julkisista asiakirjoista:

- Vammaisten henkilöiden työllistymisen toimintamalli
- Tukiasumisyksikön perustaminen Vantaalle alaikäisille turvapaikanhakijoille (oma tuotanto)
- Suun terveydenhuollon iltavastaanotto Länsi-Vantaalla
- Terveydenhuollon järjestäminen paperittomille alle 18-vuotiaille ja raskaana oleville
- Päihdepalveluiden siirto Terveyspalveluihin

Toimialalla on myös käytössä sisäinen auditointi. Vuonna 2017 auditointia tehtiin vammaispalveluissa. Sisäisen auditoinnin koulutuksia järjestettiin vammaispalveluissa, sairaalapalveluissa ja suun terveyden huollossa. Vanhusten ja vammaisten asumispalveluista ja kotihoidosta tehtiin laaja laatuksely, jonka tulokset on niin ikään esitetty sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnalle.

9.1 LASTENSUOJELU (s.56-59)

Tiivistelmä 13 (s.4)

Lastensuojelun organisaatioon ja toimintatapoihin on tehty muutoksia viimeisten vuosien aikana, mutta suurelta osin työntekijäpuolelta johtuva työn ruuhkautuminen haittaa edelleen etenkin Itä-Vantaan lastensuojelun avopalveluissa. Sosiaalihuoltolain voimaantulo lähes kolme vuotta sitten ei vielä näy merkittävästi lastensuojeluasiakkuuksien suhteellisessa osuudessa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä huolehtia siitä, että sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita, esimerkiksi kotipalvelua ja perhetyötä, on riittävästi saatavilla.

Johtopäätökset (s.58-59)

Viimeisimpiä kehittämistoimenpiteitä olivat lastensuojelutarpeen arvioinnin siirtäminen pois avohuollon sosiaalityön yksiköstä ja varhaisen tuen palvelujen vahvistaminen. Systemisen sosiaalityön mallia (ns. Hackneyn malli) kokeillaan yhden tiimin voimin. Samalla henkilökuntaa tuetaan opinnoissa, työssä jaksamisessa ja kannustetaan myös palkkauksella eri tavoin.

On esitetty laskelmia, että työmäärä olisi kohtuullinen, jos vakanssit saataisiin täytettyä. Rekrytoinnin ongelmat jatkuvat kuitenkin edelleen, tosin Vantaa ei ole ainoa kunta, jossa sosiaalityöntekijöistä on pulaa. Vaikuttaa kuitenkin selvältä, että myös heikentynyt työnantajakuva vaikeuttaa rekrytointia. Työntekijäpula on kohdistunut lähinnä lastensuojelun avopalveluihin Itä-Vantaalla ja elokuussa aikuissosiaalityön yksikössä aloittaneeseen uusien asiakkaiden lapsiperhetermiin. Määräaikaisten erityissosiaalihojaajien palkkaaminen sosiaalityöntekijöiden työpariksi on varmasti hyvä ratkaisu niin kauan kuin avoimiin sosiaalityöntekijöiden vakansseihin ei ole päteviä hakijoita.

Eri toimenpiteistä huolimatta palvelutarve kasvoi vuoden 2017 aikana. Esimerkiksi kiireellisten sijoitusten määrä kasvoi Vantaalla 51 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä oli laajempi ilmiö, joka näkyi muuallakin suurissa kaupungeissa.

Palvelujen painopiste siirtyy korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäisevien yleisten palvelujen suuntaan, mutta muutos on hidasta.

Vaikuttavuuden mittaaminen sosiaalityössä on ollut ongelma. Kuntaliiton kanssa laadittu lastensuojelun toimintakyvyn mittari on lupaava. Ajan myötä toivotaan saatavan tietoa minkä tyyppiset interventiot toimivat parhaiten tietyn tyyppisissä tilanteissa tai tietyillä asiakkailla.

Asiakastietojärjestelmän puutteet ovat haitanneet toiminnan ohjaamista ja tilastointia useiden vuosien ajan. Vanhan järjestelmän päivittäminen ei ole monestakaan syystä ollut vaihtoehto etenkin sen jälkeen, kun päätös Apottiin liittymisestä oli tehty. Apotin käyttöönottoon syksyllä 2018 liittyy suuria odotuksia.

Suosituksukset (s.59)

Sosiaalihuoltolain mukaisia peruspalveluita, kuten perheneuvolan, nuortenkeskus Nupin ja perhetyön palveluita sekä kotipalvelua, tulee olla riittävästi tarjolla, jotta painopisteen siirtäminen korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäiseviin peruspalveluihin onnistuu. On myös tärkeää, että lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tuki varhaiskasvatuksessa, kouluilla ja oppilaitoksissa, oppilas- ja opiskelijahuolto sekä etsivä nuorisotyö ovat riittävästi resursoituja.

Toimialan vastaus:

Vuoden 2019 alussa perustetaan perhesosiaalityön yksikkö vastaamaan sosiaalihuoltolain mukaisesta perheiden sosiaalityöstä. Sosiaalihuoltolain mukaiseen perhetyöhön saatiin v. 2017 lisäresursointia ja lapsiperheiden varhainen tuki organisoitiin yhdeksi yksiköksi, mikä mahdollistaa palvelujen joustavamman käytön ja niiden kehittämisen kokonaisuutena. Lapsiperheiden kotipalvelun

resurssia on sosiaalihuoltolain voimaan tulon jälkeen lisätty ja palvelussa on otettu käyttöön palveluseteli, mikä mahdollistaa palvelun joustavamman ja laajemman käytön. Lisäksi kysynnän ja tarjonnan kohtaamista helpottaa myös kilpailutettujen ostopalvelujen käyttömahdollisuus. On myös tunnustettu lapsiperheiden siivouspalvelun tarve, ja tätä palveluvalikkoon ollaan laajentamassa kattamaan myös ko. palvelu. Haasteena sosiaalihuoltolain mukaisten palveluihin kohdistuvaan kysyntään vastaamisessa on se, että työntekijöiden vaihtuvuuden vuoksi resurssit eivät ole olleet täysimääräisessä käytössä, alkusyksystä 2018 tilanne on merkittävästi parantunut.

9.2 KUUSELAN PERHEKUNTOUTUSKESKUS LASTENSUOJELUN AVOHUOLLON OSANA (S.59-)

Tiivistelmä 14 (s.4)

Perhekuntoutukseen pääsemisen oikea-aikaisuus on tärkeää, jotta tukitoimella olisi tarkoitettu teho. Perheiden ongelmat ovat monimutkaisia ja eri asiantuntijoiden yhteistyön tulee sujua.

Johtopäätökset (s.61-62)

Perhekuntoutus, kuten muukin lastensuojelu on muutoksessa. Kuuselan perhekuntoutusyksikköön keskittyy ympärivuorokautinen laitoshoido, mutta toisaalta samanaikaisesti yhteistyö perhetyön kanssa tiivistyy. Pitkän yhtäjaksoisen perhekuntoutusjakson sijaan perheellä voi olla useampia lyhyempiä kuntoutusjaksoja, joiden välillä perheen kanssa työskennellään kotona. Oleellista on toiminnan suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus. Toiminta on tärkeää integroida myös muiden toimijoiden (esimerkiksi psykiatria, vammaispalvelut, maahanmuuttajapalvelut) kanssa, koska monilla asiakkailta on useampia erityisosaamista vaativia ongelmia.

Palveluiden oikea-aikaisuus korostuu. Osa perhekuntoutukseen tulevista vanhemmista on niin huonokuntoisia, että varsinaisia kuntoutuksen edellytyksiä ei ole juuri lainkaan. Joissakin perheissä tarvittaisiin ensin vanhemman tai vanhempien oman toimintakyvyn paranemista esimerkiksi päihdekuntoutuksella tai muilla keinoilla ja vasta sitten olisi mahdollisuus kuntoutua perheenä.

Suositukses (s.62)

Tavoitteena tulee olla, että eri alojen asiantuntijuus (kuten psykiatria, vammaispalvelut, maahanmuuttajien tarvitsemat tukitoimet) on joustavasti ja oikeaan aikaan käytettävissä yksikkörajoista riippumatta. Prosessin tulee olla sujuva eikä automaattisesti muita palveluita pois sulkeva ja toisaalta sellainen, että kukin toimija voi keskittyä omaan osaamisalueeseensa.

Toimintaa on syytä integroida terveyttä ja hyvinvointia edistävien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Toimialan vastaus:

Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen laajennus mahdollistaa perhekuntoutuksen kehittämisen omana toimintana, käytettävissä olevien resurssien kohdentamisen

asiakkaille oikea-aikaisesti sekä palvelujen koordinaation kehittämisen. Kuuselan perhekuntoutuskeskuksessa tehdään aktiivista asiakaskohtaista yhteistyötä eri toimijoiden, myös kolmannen sektorin kanssa. Jatkossa uusi potilas- ja asiakastietojärjestelmä tulee mahdollistamaan entistä sujuvamman asiakasprosessin ja tiedonkulun sekä paremman yhteistyön.

9.2 VAMMAISPALVELUT (S.62-)

Tiivistelmä 16 (S.4)

Vammaispalveluiden – ja laajemmin koko tulosalueen – toiminta järjesteltiin vuoden 2017 aikana uudelleen. Vammaispalvelut lakkasi olemasta omana yksikkönään ja palvelut järjesteltiin kotona asumisen tukeen kuuluviin palveluihin ja erityisasumiseen. Hyvin monen elämään vaikuttaa kesällä 2018 voimaan tuleva liikennepalvelulain muutos ja sen myötä kaupungin päätös kuljetuspalveluiden järjestämistavasta. Kun kuljetuspalvelun järjestämistapa on valittu, on huolehdittava siitä, että palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja asiakkaan tarpeita vastaavia.

Johtopäätökset (s.65)

Talouden tavoite toteutui. Vammaispalveluiden tuloskortin tavoitteet toteutuivat. Toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa on tarkasteltava tuloksellisuuden osatekijöitä, joita ovat taloudellisuus, tuottavuus, palvelun laatu, työelämän laatu ja vaikuttavuus. Osatekijöitä tarkastellen vammaispalvelujen toimintaa voidaan pitää tuloksellisena. Koko tulosalueen organisaatio on ajateltu uudelleen palvelutarve keskiössä. Erillistä vammaispalvelujen yksikköä ei enää ole, vaan kotona asumisen tuki -yksikköön on keskitetty niin vanhusten kuin vammaisten asiakasohjaus, kotihoito, päivätoiminta, päivätoiminta ja vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Päivätoiminnan keskittämällä samalle vastuualueelle tavoitellaan päivätoiminnan asiakaspalvelujen kehittämistä osaamista ja toimintakäytänteitä jakamalla.

Erytyisasumisen yksikkö vastaa niin vanhusten palvelutalotoiminnasta kuin vanhusten ja vammaisten erityisasumisesta. Muutoksen tavoitteena on asumisen toimintojen yhdenmukaistaminen, osaamisen jakaminen ja keskittäminen sekä tuottavien ja vaikuttavien toimintakäytänteiden hyödyntäminen koko erityisasumisen tulosityksikön alueella. Lisäksi erityisesti asumiseen liittyvien yksilöllisten, joustavien ratkaisujen toteuttaminen ja toiminnan kehittäminen asiakastarpeiden mukaisesti ilman organisaatioiden raja-aitoja on helpompaa.

Sairaalapalveluiden nimi muuttui Vantaan sairaalaksi ja sen vastuulla ovat kuntoutusosastot, geriatrinen akuutti- ja arviointiyksikkö sekä polikliiniset palvelut. Muina suurina asioina näkyvät valmistautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen sekä uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti) käyttöönottoon. Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisista kuljetuspalveluista maksetaan noin 10 miljoonaa euroa vuodessa. Kesällä voimaan tulevan liikennepalvelulain muutosten myötä kuljetuspalveluiden hankinta on järjesteltävä uudelleen. Vantaa on ollut mukana Uudenmaan valmistelussa (yhteensä noin 50 miljoonaa euroa). Kilpailutusvaihtoehdoista teetettiin selvitys, jossa vertaillaan sekä paikallista mallia että Helsingin ja muiden kuntien kanssa toteutettavan alueellisen

yhteiskilpailutuksen vaikutuksia. Sosiaali- ja terveyslautakunta edellytti selvitystyötä vielä jatkettavan.

Suositus (s.65)

Kun kuljetuspalvelun järjestämistapa on valittu, on huolehdittava siitä, että palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja asiakkaan tarpeita vastaavia.

Toimialan vastaus:

Vantaan vanhus- ja vammaispalvelut on selvittänyt vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisesti järjestettävien julkista liikennettä korvaavien kuljetuspalveluiden toteuttamista liikennepalvelulain edellytysten mukaisesti. Vantaa oli kevästä 2017 lähtien mukana pääkaupunkiseudun kuntien sosiaali- ja terveystoimialojen kanssa selvittämässä ja valmistelemassa mahdollista pääkaupunkiseudun yhteisten kuljetuspalveluiden hankintaa.

Työtä toteutettiin osana sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun liittyvää yhteistyötä ja valmistelun edetessä kuljetuspalveluista järjestettiin Uudenmaan alueella yhteensä 11 kuulemistilaisuutta ja myös vanhus- ja vammaisneuvostot olivat osallisina valmistelussa. Vantaa on lisäksi yhteistyössä Keravan kanssa teettänyt erikseen kaksi selvitystä pääkaupunkiseudun kuntien yhteisen kuljetuspalveluiden järjestämismahdollisuuden ja vain Vantaata ja/tai Keravaa koskevan järjestämismahdollisuuden vertailemiseksi. Selvityksissä on skenaariona huomioitu myös tilanne, jossa sote- ja maakuntauudistus ei toteudu.

Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 14.5.2018, että kuljetuspalveluiden kilpailutus tulee käynnistää siten, että kuljetuspalvelujen laatutaso säilyy ja siten, että matkojen yhdistäminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Lautakunta päätti lisäksi turvata aiemman toteutustavan mukaiset kuljetuspalvelut siihen saakka, kunnes valitun mukainen uusi toimintatapa käynnistyy. Vanhus- ja vammaispalvelut valmistelevat syksyllä 2018 kuljetuspalveluiden hankintaa yhteistyössä Keravan kaupungin kanssa järjestämällä markkinavuoropuheluita hankinnan kohteen täsmällisemmäksi hahmottamiseksi ja muuttuneen markkinatilanteen kartoittamiseksi. Hankinnan valmistelussa, suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan jo aiemmin pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyönä tehdyn valmistelun ja kuulemisten materiaali, minkä lisäksi Vantaan vanhus- ja vammaisneuvostot otetaan mukaan hankinnan valmisteluun. Kuljetuspalveluiden hankinnassa otetaan suunnittelu- ja toteutusvaiheissa huomioon mahdollisimman kattavasti palveluita tarvitsevien ryhmien erityistarpeet ja painoarvoa annetaan erityisesti palveluiden laadulle ja turvallisuudelle.

9.3. AIKUISSOSIAALITYÖ (S.65)

Tiivistelmä 15 (s.4)

Aikuissosiaalityön haasteena on asiakkaiden määrän kasvu ja edullisten vuokra-asuntojen riittämättömyys, ja siitä seuraava mahdollinen asunnottomuuden kasvu. Lisäksi kelpoisuusehtojen täyttävien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut vaikeaa erityisesti uusien asiakkaiden lapsiperheissä, johon lastensuojelutarpeen arviointi siirtyi. Pelkona

on, että palvelutarpeen arviot, jotka on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa, ruuhkautuvat pahasti.

Johtopäätökset (s.67)

Aikuissosiaalityön haasteena on asiakkaiden määrän kasvu ja edullisten vuokra-asuntojen riittämättömyys ja siitä seuraava mahdollinen asunnottomuuden kasvu. Lisäksi kelpoisuusehdot täyttävien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on vaikeaa. Rekrytoinnin vaikeus korostui, kun lastensuojelutarpeen arviointi siirtyi lastensuojelun avopalveluista aikuissosiaalityön uusien asiakkaiden lapsiperheisiin. Asiakkaan osallistamista parannettiin ottamalla osana palvelutarpeen arviointia käyttöön asiakkaan itsearvioima hyvinvointimittari.

Suositukset (s. 67)

Hyvinvointimittarien kehittäminen auttaa seuraamaan palvelun vaikuttavuutta ja niiden käyttöönottoa kannattaa edistää jatkossakin. Kaupungin kasvun myötä on tarpeen kehittää toimintaa, jotta pystytään vastaamaan kasvavaan asiakasmäärään.

Toimialan vastaus:

Perhepalvelut on tunnistanut tarpeen yhtenäisten mittareiden käytölle ja huomio tämän työntekijöiden osaamisen ja yhteisten prosessien kehittämisessä. Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apottiin integroidaan useita asiakkaan toimintaa ja hyvinvointia kuvaavia mittareita, mm. Avain-mittari, aikuisväestön hyvinvointimittari, perheiden kanssa tehtävään sosiaalityöhön soveltuva lastensuojelun toimintakyky- ja vaikuttavuusmittari. Apotti on toiminnanmuutos, joka mahdollistaa laajan toiminnan kehittämisen. Lisäksi kehitetään digitaalisia palvelumuotoja, tiivistetään yhteistyötä muiden toimijoiden, kuten kolmannen sektorin kanssa.

9.4. TALOUS JA HALLINTOPALVELUT SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMESSA (S.67)

Tiivistelmä 17 (s.4)

Sosiaali- ja terveystoimen toimialan talous- ja hallintopalvelujen tulosalue tarjoaa toimialan tarvitsemia talouden, hallinnon, henkilöstöasioiden ja kehittämisen asiantuntijapalveluja ja tukee koko toimialan johtamista ja päätöksentekoa muutostarpeiden ennakoinnissa ja toiminnan kehittämisessä. Tulosalueella on ollut ja on jatkossakin tärkeä rooli uuden Apotti-järjestelmän asiantuntijatukena ja maakunta- ja soteuudistuksen valmistelutehtävissä.

Johtopäätökset (s. 70)

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue vastaa sosiaali- ja terveystoimen toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja kehittämiseen liittyvistä tukipalveluista ja näiden palvelujen koordinoinnista. Tulosalue tarjoaa toimialan tarvitsemia asiantuntijapalveluja ja tukee johtamista ja päätöksentekoa muutostarpeiden ennakoinnissa ja toiminnan kehittämisessä. Koordinointi- ja tukirooli näkyy myös tulosalueen tavoiteasettelussa, sillä tulosalueen tavoitteet liittyvät suurelta osin erilaiseen valmisteluun, suunnitteluun tai raportointiin, jolla tuetaan koko toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista.

Tulosalueen tuloksellisuudesta voidaan todeta, että tuloksellisuuden osatekijöistä tuottavuus on kehittynyt myönteisesti. Tulosalueen hallinnollisten tehtävien määrä on jonkin verran kasvanut tulosalueella henkilöstömäärän pysyessä ennallaan, joten tuottavuus on tällä mittarilla noussut. Tulosalue on myös mukana koko toimialan tuottavuuden edistämässä koordinoimalla toimialan tuottavuusohjelman seuranta ja tukemalla siihen liittyvien tuottavuustoimenpiteiden toteuttamista. Myös toiminnan vaikuttavuuteen liittyvä asiakastytyväisyys oli tulosalueen viimeisessä omalta toimialalta kootussa asiakaskyselyssä kehittynyt positiivisesti.

Suuria toimintaan liittyviä muutoksia koko toimialalle ovat vuonna 2018 käyttöön otettava asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti ja maakunta- ja sote-uudistus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2020 alusta. Talous- ja hallintopalvelut on ollut tiiviisti mukana molempien uudistusten valmistelussa. Jatkossakin tulosalueella on tärkeä rooli Apotti-järjestelmään liittyvien talousprosessien asiantuntijatukena ja järjestelmän ylläpidon ja käytön tukena. Maakunta- ja sote-uudistuksen lainsäädännön valmistuttua tulosalueella on merkittävä rooli erilaisissa uudistuksen vaatimissa valmistelutehtävissä.

Suosituksset (s. 70)

Tarkastuslautakunta suosittelee, että tulosalue erityisesti kiinnittää huomiota tulossa olevien muutosten koordinointi- ja valmistelutyöhön ja näin omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että käyttöönotettavasta Apottijärjestelmästä saadaan kaikki hyödyt ja ennakoituid kustannussäästöt ja maakunta- ja sote-uudistuksen vaatimat järjestelyt saadaan valmisteltua aikataulussa.

Toimialan vastaus:

Tarkastuslautakunta kiinnittää tässä kohtaa keskeiseen asiaan huomiota. Apottihanke ja soteuudistuksen valmistelutyö ovat talous- ja hallintopalvelujen tuloskortin keskeisiä tavoitteita sekä vuonna 2018 että seuraavana talousarviokautena 2019.

9.5.1 MAAHANMUUTTAJAPALVELUT (S.70)

Tiivistelmä 18 (s.4)

Maahanmuuttajapalvelujen tulosityksikön perustamisella vuonna 2015 Vantaa reagoi turvapaikanhakijoiden määrän nopeaan kasvuun ja haluttiin myös varmistaa vastaanotto toiminnan organisointi tehokkaasti. Maahanmuuttajapalvelut on moniammatillinen palveluyksikkö, joka vastaa Vantaalle muuttavien pakolaisten ja paluumuuttajien alkuvaiheen sosiaali- ja terveystalvetaista, palveluihin perehdytyksestä sekä asiakas ja potilasohjauksesta. Yksikön palvelut tukevat asiakkaiden kotoutumista suomalaisen yhteiskuntaan. Maahanmuuttajapalvelujen kokonaisasiakasmäärät ovat jatkuvasti kasvaneet.

Johtopäätökset (s.73)

Maahanmuuttajapalvelujen tulosityksikön perustamisella vuonna 2015 Vantaa reagoi turvapaikan hakijoiden määrän nopeaan kasvuun ja tarkoituksena oli varmistaa vastaanotto toiminnan organisointi tehokkaasti. Maahanmuuttajapalvelujen kokonaisasiakasmäärät ovat jatkuvasti hieman kasvaneet.

Yksikkö vastaa Vantaalle muuttavien pakolaisten ja paluumuuttajien alkuvaiheen sosiaali- ja terveyspalveluista, palveluihin perehdytyksestä sekä asiakas- ja potilasohjauksesta. Yksiköstä maahanmuuttajat saavat tilanteestaan riippuen joko tarvitsemansa palvelun tai palveluohjauksen.

Maahanmuuttajapalvelujen tarjoamien palvelujen ja palveluihin perehdyttämisen kautta sen asiakkaat saavat tukea arjessa selviämiseen ja valmiudet käyttää jatkossa itsenäisesti tarvitsemiaan palveluja. Tällä parannetaan ja nopeutetaan asiakkaiden mahdollisuuksia päästä koulutukseen ja työelämään ja autetaan asiakkaiden kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Suosituksset (s.73)

Tarkastuslautakunta toteaa, että maahanmuuttajapalvelujen tarjoamat palvelut ja palveluohjaus ovat sen asiakkaille tärkeä perusta kotoutumiseen. Lautakunta suosittelee yksikköä nyt kertyneiden kokemusten perusteella hakemaan toimintaansa kehityskohtia ja painopistealueita joiden kautta voisi edelleen kehittää hyvin alkuun lähtenyt toimintaa.

Toimialan vastaus:

Maahanmuuttajapalveluissa on tunnistettu seuraavia kehittämiskohteita:

- ihmiskaupan uhrien tunnistaminen ja heille suunnatut palvelut. Tämä varsin heterogeeninen asiakasryhmä on kasvussa. Kyseessä on täysin uudenlainen asiakasryhmä omine erityispiirteineen, josta maahanmuuttajapalvelujen tulosityksikössä (tai sosiaali- ja terveystoimessa) ei ole aikaisempaa kokemusta. Jatkossa ihmiskaupan uhrien palvelutarpeisiin kiinnitetään erityistä huomiota. Ihmiskaupan uhrien tunnistaminen vaatii koko palvelujärjestelmältä uudenlaista otetta.
- Alaikäisinä ilman huoltajaa maahan saapuneet ja oleskeluluvan saaneet nuoret ovat oma erityisryhmä, joka vaatii uudenlaisen työmuodon luomista lyhyellä varoitusaajalla. Lisäksi jälkihuoltopalveluun oikeutettujen nuorten määrä kasvaa johtuen ko. nuorten hakeutumisesta pääkaupunkiseudulle vajavaisin tiedoin ja epärealistisin tulevaisuuden suunnitelmin. Näiden nuorten tunnistaminen ja tukeminen on tärkeää sekä syrjäytymisen että radikalisoitumisen ehkäisemiseksi.
- MAP:n asiakasryhmät vaihtelevat kieliryhmittäin maailman tilanteiden mukaan. Toimintamallit, jotka luotiin esim. myanmarilaisten kiintiöpakolaisten vastaanoton ympärillä eivät ole suoraan hyödynnettävissä esim. irakilaisien pakolaisten vastaanotossa. Muutokset asiakasryhmissä edellyttävät jatkuvaa pakolaissosiaalityön vastaanoton kehittämistä ja vahvaa yhteistyötä valtionhallinnon ja lähikuntien kanssa.
- Lisäksi maahanmuuttajapalveluissa edistetään yleistä asenneilmapiiriä maahanmuuttajia kohtaan. Parasta pakolaisten kotoutumisen tukemista on ympäröivän yhteisön / yhteiskunnan positiivinen asenne.

Keskusvaalilautakunnan selvitys tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksesta

VD/44/00.03.00.00/2018

Keskusvaalilautakunta 12.9.2019 § 4

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 28.5.2018 § 3 merkinnyt tiedoksi tarkastuslautakunnan laatiman Vantaan kaupungin arviointikertomuksen 2017. Tarkastuslautakunta pyytää toimialoja ja eräitä tulosalueita antamaan selvityksensä arviointikertomuksen tiivistelmäkohtiin, sisältökohtiin ja suosituksiin 28.9.2018 mennessä. Selvitykset on käsiteltävä lautakunnissa.

Arviointikertomuksen tiivistelmän kohdassa 9 todetaan: "Kunnan keskusvaalilautakunnan keskeinen tehtävä on huolehtia vaalien sujuvuudesta ja virheettömyydestä. Lautakunnan työ on vaalilaissa varsin tiukka säännelty. Viimeisten kuntavaalien (2017) jälkeen tehtiin vaalien järjestelyistä selvitys, jossa nousi esiin kehittämiskohtia. Vaalijärjestelyihin lähdettiin heti selvityksen pohjalta tekemään kehittämistoimenpiteitä".

Arviointikertomuksen kohta 6.1. koskee keskusvaalilautakuntaa. Suosituksina tarkastuslautakunta esittää: "Viimeisistä kuntavaalien järjestelyistä Vantaalla tehty selvitys nosti esiin vaalijärjestelyihin liittyviä kehittämis- ja ongelma-kohtia. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kyseinen selvitys tehtiin nopeasti vaalien jälkeen ja kehittämistyö sekä esille tulleiden ongelmien korjaustoimenpiteet aloitettiin nopeasti selvityksen valmistuttua. Tarkastuslautakunta suositteleekin pitämään huolta, että suunnitellut korjaustoimenpiteet vaalijärjestelyihin tehdään, jotta vaalijärjestelyt onnistuisivat jatkossa entistä paremmin".

Puheenjohtajan esitys:

Päätetään antaa tarkastuslautakunnalle oheinen keskusvaalilautakunnan selvitys Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2017:

Kuntavaalien jälkeen tehdyn selvityksen perusteella vuoden 2018 presidentinvaalin järjestelyjä parannettiin. Keskusvaalilautakunnalle budjetoitiin talousarviossa aiempaan verrattuna enemmän rahaa vaalien järjestämistä varten ja lisärahalta voitiin muun ohella palkata tarvittavat resurssit ja järjestää tarvittavat koulutukset.

Viime kuntavaaleihin verrattuna vaalivirkailijoiden rekrytoiminen presidentinvaaliin oli helpompaa. Valtiollisissa vaaleissa äänten tarkastuslaskenta ei tapahdu kunnissa, joten henkilöstön määrä oli pienempi ja rekrytointiin erityisesti vaikutti myös se, että vaalivirkailijoiden palkkoja nostettiin samalle tasolle muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Presidentinvaalissa ensimmäistä kertaa jokainen vaalilautakunta (65) käytti sähköistä äänioikeus- ja tuloslaskentajärjestelmää siten, että tulokset tallennettiin vaalilautakunnissa. Tieto alustavan laskennan tuloksista saatiinkin vaali-iltana jo heti klo 21.00 jälkeen, eli reilun tunnin laskennan jälkeen. Tämän mahdollisti

koulutukseen panostaminen. Vaalilautakunnasta koulutettiin pienryhmissä kolme henkilöä järjestelmien käyttäjiksi ja tämän lisäksi vaali-iltana äänestyspaikoilla oli vaalilautakuntien tukena ulkopuolinen tallennusapu. Koulutusten järjestämiseen saatiin suurta apua kaupungin Pilviagenteilta. Seuraaviin vaaleihin järjestelmäkoulutus toteutetaan vastaavalla tavalla. Myös muuta vaalilautakuntien puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille annettavan koulutuksen sisältöä on kehitetty.

Kuten kuntavaaleissa myös presidentinvaalin jälkeen tehtiin kysely vaalilautakuntien puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille. Presidentinvaalista saadun palautteen perusteella vaalien järjestelyjä pyritään kehittämään edelleen. Esimerkiksi vaalien järjestämiseen liittyvää ohjeistusta selkeytetään. Saaduissa vastauksissa erityisesti koulutukseen oltiin tyytyväisiä. Budjetin suuruus ei kuitenkaan välttämättä takaa vaalien sujumista ongelmitta. Vaaleissa mukana on aina satoja henkilöitä.

Vaalien järjestämiseen tarvittavista laitteista, yhteyksistä ja tietotekniikasta huolehti kaupungin tietohallinto ja CGI. Yhteistyötä näiden kanssa on tiivistetty. Vaalitoimisto, tietohallinto ja CGI kokoontui säännöllisesti ennen presidentinvaalia ja sen jälkeen. Myös Vantti Oy:n kanssa pidettiin tapaaminen ja sovittiin tehtävistä, jotka Vantti teki presidentinvaalissa. Vuoropuhelu eri toimijoiden välillä on tärkeää ja se on koettu hyödylliseksi. Yhteistyö Vantti Oy:n, tietohallinnon ja CGI:n kanssa jatkuu seuraavissa vaaleissa.

Vaalien järjestämiseen tarvitaan useamman henkilön työpanosta. Vaalien järjestämiseen sisältyy useita eri osa-alueita, kuten kotiaänestyksen järjestäminen, laitosäänestyksen järjestäminen, ennakkoäänestyksen järjestäminen ja vaalilautakuntien kokoaminen. Vastuut eri osa-alueista jaetaan tietyille henkilöille kuitenkin siten, että kokonaisvastuu vaaleista on yhdellä. Vaalien järjestämiseen osallistuu kaupunginkanslian henkilökuntaa ja vaalitoimisto palkkaa myös ulkopuolista apua. Hyvä tiedonkulku eri osatekijöiden välillä on tärkeää. Säännöllisissä vaalitoimiston sisäisissä palavereissa käydään läpi vaalijärjestelyjen tilanne. Vaalitoimisto on myös laatinut viestintäsuunnitelman, joka kattaa sisäisen ja ulkoisen viestinnän. Vaalien järjestäminen Vantaalla on lisäksi dokumentoitu sähköiseen käsikirjaan.

Keväällä 2019 järjestetään eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit ja mahdollisesti myös maakuntavaalit europarlamenttivaalien yhteydessä.

Käsittely:

Merkittiin, että ennen keskusvaalilautakunnan kokousta keskusvaalilautakunnan sihteeri Nelli Jääskeläinen esitteli presidentin vaalien jälkeen ennakkoäänestysvirkailejoille ja vaalilautakuntien puheenjohtajistoille tehdyn kyselyn tuloksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.